

СУЛТАНЪТЪ И КАДИЯТА

Турска приказка

Далече на изток живял велик сultan. Той искал всичко в страната му да бъде от добро по-добро, от хубаво — по-хубаво. Затова избирал за везири най-добри хора, за да създават добри закони. Назначавал за кадии също добри хора, да бъдат за изпълнението на законите.

Веднаж през тази страна минавал прочут майстор. Султанът го попитал, може ли да съгради джамия толкова красива, че да няма друга равна на нея по света.

Майсторът му отговорил, че може и се заловил на работа.

Когато джамията била вече готова, султанът запитал майстора:

— Би ли могъл, майсторе, да съградиш още по-хубава джамия?

— Да, отговорил майсторът.

Султанът се разсърдил, извадил сабята си и преди майсторът да продума, отскал му дясната ръка.

Отишъл майсторът пред кадията да се оплаче. Извикал кадията и майстора и султана и запитал последния:

— Падишах ефенди, защо отсече ръката на майстора и хвърли и него и семейството му в неволя?

— Честити кадио, и ти би сторил като мене. Уговорих се с него да ми съгради най-хубавата джамия, каква-

то би могъл да направи и да му заплатя толкова, колкото поиска. Когато беше готова, аз едва не ослепях от нейната красота и разбрах, че немога да имам по-голямо щастие в живота. Но майсторът ми каза, че би могъл да съгради още по-хубава джамия. Отскач му тогава ръката, защото той не вървеше това, което езикът му казваше. Сега ти отскачи по воля Божия.

— Така ли е? — обърна се кадията към майстора.

— Да, напълно тъй, — отговорил майсторът, — но разреши ми да ти кажа нещо, което неможах да кажа на султана. — Когато бях овчар, съградих първата джамия. Тя беше направена от кал и дърво и все пак най-хубава, каквато можеше да бъде създадена от моята неизучена ръка. Всяка друга, която по-късно съграждах, беше по-хубава от по-ранните. Така стана и с тази на султана. Когато я видях готова, разбрах, че бих могъл да съгради още по-хубава. Във свещените книги е казано: „Човече, колкото повече работиш и учиш, толкова повече и твоите творения ще бъдат все по-големи и по-хубави“. Сега ти отскачай по Божия справедливост.

Султанът отворил очи при тия думи на майстора, а кадията извадил нож из пояса си и отскал ръката на султана.

Султанът не се разсърдил, а казал мъдро:

— Шомъ така отскадаш, тъй да бъде! Отскач чужда ръка и изгубих своята. Радвам се, че въ моята страна има справедлив съд.

И като се обърнал към майстора, любезно му казал:

— Ще ти дам всички блага, да живянеш най-щастливо както ти, така и семейството ти, та дори и потомството ти.

ШЕГИ И СМЪШКИ

Ганчо се връща от училище и още от вратата почва да рзпирать:

— Татко, знаеш ли, днес учителът ме похвали пред всички деца!

— Невъзможно. Просто не ми се върва! — казва бащата.

— Върно е татко, не те лъ-

жа! Учителът ни каза: „Всички сте мързеливи, а ти Ганчо най-много“.

— Защо, Ани, се успа толкова днес?

— Ами, мамичко, разплатях на сън един чорап и навяхах едно голямо кълбо. Нали това е работа?

— Отивам там и там, — отговорил сиромашът.

— Ако не забравиш, попитай Бога и за мене, — помолила се крушата. — Всяка пролет цъфти, а плод немога да вържа. Какъв ми е гръх, че съм обречена на

между тях не можеш намъри ни една здрава. Всички са хроми. Питай го, защо ми е болно стадото.

— Ще го питам, — обещал сиромашът и си продължил пътя.

Вървял що вървял, стигнал под една круша. Седнал да си почине. По онова време всяко нещо можело да приказва: и животинките, и птиците, и дърветата, и камъните.

— Къде си тръгнал тъй? — попитала крушата птичка, който се бил изтегнал под снката й.

— Отивам там и там, — отговорил сиромашът.

— Ако не забравиш, попитай Бога и за мене, — помолила се крушата. — Всяка пролет цъфти, а плод немога да вържа. Какъв ми е гръх, че съм обречена на

ЗДРАВЕ И ХИГИЕНА

ГИМНАСТИЧЕСКИ УПРАЖНЕНИЯ

Един от законите на природата е: „правите физически упражнения всеки ден“. Ако всички деца привикнат да изпълняват този закон, ще имат здрави органи, червени страни, силни тѣла и радостта, която здравият живот носи. Всяко дете трябва да даде обещание пред себе си, че всеки ден ще извършва физически упражнения. Понѣ-

кога тѣ могат да се замѣнят с нѣкоя производителна работа, като цепене дърва, изриване на сняг, рѣжене с трионъ и пр.

Най-добре е гимнастическите упражнения да се правят на открито, близо до природата. При нѣмане възможност, обаче, могат да се правят и въ провѣтрена стая. Облѣклото трябва да бъде свободно.

ПОЛЯРНА МЕЧКА

Родина на полярната мечка

сж брѣговетѣ на Гренландия,

Аляска и Сибирѣ.

По външен видъ тя прилича на тукашната мечка, само че козината ѝ е чисто бѣла и много гѣста. Тѣлото ѝ е дълго и пѣргаво. Храни се с животни по-малки и по-слаби отъ нея, които търси по суша и по вода.

Мѣстното население я убива заради кожата, месото и тѣлстинитѣ ѝ. Кожата на полярната мечка е красива и здрава, поради което търсенето ѝ е голямо.

Както китовѣ и севернитѣ елени, така и полярната мечка е на изчезване тамъ, където е проникнала европейската култура и търговия.

За най-старъ часовникъ въ свѣта се счита оня върху катедралата въ Салцбургъ. Той е построенъ презъ 1836 година.

Едно маково стѣбло съдържа повече отъ 30,000 семена.

Неотдавна се е поминалъ известниятъ норвежки китоловецъ Хансенъ, който е убилъ 1200 китове, най-големиятъ отъ който е билъ дълъгъ 64 метра.

Никотинътъ, който трови организма на пушачитѣ, се съдържа въ тънкитѣ кълбовидни косъмчета, които покриватъ повърхността на тютюневитѣ листа.

Първиятъ локомотивъ е билъ дълъгъ четири метра, а е тежалъ 6000 кгр. Съвременниятъ локомотивъ е дълъгъ 23 метра, а тежи до 100,000 кгр.

Първата пощенска марка се е появила презъ 1840 година въ Англия. Три години следъ това Швейцария е въвела пощенскитѣ марки, докато днесъ, по цѣлия свѣтъ кореспонденцията се облепя с пощенски марки.

Звездата Венера е отдалечена отъ земята четиредесетъ милиона километра. Ако може да се иде до нея, би трябвало да се пътува с бързъ влакъ 52 години. Свѣтлината, обаче, изминава тоя пътъ за една и половина минути.

Сърната е едно отъ най-издръжливитѣ животни на тичане. Има сърни, които тичатъ съ бързина 100 клм. въ часъ.

Свѣтовенъ рекордъ на продължително плуване е спечелилъ единъ индиецъ отъ Бурма. Той плувалъ непрекъснато въ морето 79 часа.

ВЕЛИКИ ОТКРИВАТЕЛИ

Роалдъ Амундсенъ

Роалдъ Амундсенъ е роденъ въ Норвегия. Растналъ покрай красивитѣ фиорди, подъ нѣжното северно сияние, у него отрано се пробуждатъ стремени да опознае нови земи да види другъ свѣтъ.

Отъ всичко най-много сж го интересували пѣтеписитѣ на разни откриватели, които четѣтъ съ голяма радостъ. Презъ м. септември 1911 година Роалдъ Амундсенъ предприелъ експедиция за южния полюсъ. Следъ петмесечно тежко пътуване, на 11 януарий 1912 година, Амундсенъ достигналъ полюса и забилъ норвежкото знаме.

Следъ откриването на южния полюсъ, Амундсенъ участвува въ много експедиции. По-късно прави успѣшни въздушни полети. Въ единъ такъвъ полетъ съ хидропланъ, заедно съ френски летци, които търсѣли загубената експедиция на Нобиле, Амундсенъ загиналъ трагично.

Амундсеновитѣ смѣли експедиции сж дали огроменъ материалъ за изучаването на южния полюсъ.

ХУДОЖНИКЪ

Днесъ Иванчо ще рисува: легналъ по коремъ, той на счупената плоча сложилъ е калемъ.

Рита съсъ крака, умува, най-подиръ реши: зайче сиво да рисува съ вдигнати уши.

Носъ залепилъ до калема дълго той шари и едва ли не задрѣма — тъй се измори.

А въ рисунката усмихнатъ, татко му се взрѣ: заекъ или е магаре — кой ще разбере?

Мария Грубешлиева

Ангелъ Каралийчевъ

КЪСМЕТЪ ОТЪ ЖЕНА

Живѣлъ нѣкога единъ трудолюбивъ младъ човѣкъ. Отъ сугринъ до вечеръ той работѣлъ: орѣлъ, копаелъ, жѣнѣлъ, но хамбаря му билъ винаги празенъ, а въ кесията му нѣмало ни стотинка. Случило се тъй, че или суша ще изсуши храната му, или градушка ще очука житото му, или огънь ще изгори снопитѣ му. Дигналъ се веднажъ този младъ човѣкъ и трѣгналъ да иде при дѣда Господа да го пита все тъй ли се живѣе докрай, или ще му провърви отъ нѣщо. Като излѣзълъ на полето, видѣлъ го единъ овчаръ. Овчарътъ го спрѣлъ и го попиталъ, къде е трѣгналъ. Сиромашътъ му разказалъ описията си.

— Моля, ти се, брате, когато намѣришъ Бога, — казалъ му овчарътъ, — попитайго и за мене. Двесте овце имамъ, но

безплодие!

— Добре, ще питамъ — рекълъ сиромашътъ и станалъ да ходи.

Миналъ презъ една планина. Когато навалилъ отвѣдъ, срещналъ единъ босоногъ пѣтникъ съ дълга черна брада. Той билъ свети Иванъ Кръстителъ. Кръстителътъ го спрѣлъ и го попиталъ:

— Къде отивашъ, човѣче божи?

— Бога търся.

— Защо го търсишъ?

— Имамъ да го питамъ нѣщо.

— Какво ще го питашъ?

Сиромашътъ разказалъ на светията какво ще го пита. Като чулъ всичко, свети Иванъ рекълъ:

— Дръжъ тоя пѣтъ надѣсно. Като слѣзешъ въ долина, ще видишъ едно лозе. Въ лозето ще намѣришъ единъ бѣлобрадъ старецъ — копае съ две мотики: едната въ лѣвата, друга въ дѣсната ръка. Ни-

що нѣма да продумвашъ, ами ще влѣзешъ въ колибата, ще вземешъ и ти една мотика и ще почнешъ да копаешъ заедно съ стареца. Додето той не те попита какво искашъ — ще млъчишъ.

Сиромашътъ слѣзълъ надолу, намѣрилъ лозето, взелъ мотика и почналъ да копае редомъ съ стареца. Старецътъ копалъ до вечерята. Потъ като градъ текълъ отъ челото му, но той не спиралъ. Гостенинътъ сжщо се трудилъ отъ сърдце. Когато притѣмѣло, двамината се прибрали въ колибата. Седнали да вечерятъ. Бѣлобрадиятъ старецъ взелъ отъ полицата парче сухъ хлѣбъ, отчупилъ половината на гостенина си, и почнали да ядатъ. Като се поназвечеряли, бѣлобрадиятъ легналъ на голата земя, сложилъ главата си на мотикитѣ, като на възглавница и затворилъ очи — ще спи. Но щомъ затворилъ очи, единъ гласъ се обади-

предъ колибата:

— Хей, дѣдо, днесъ умрѣха 300 души, а се родиха 301. Какъ ще прекаратъ живота си новороденитѣ?

— Както прекарахъ азъ днесъ! — отвѣрналъ старецътъ и заспалъ.

На другия денъ той станалъ преди слънце и грабналъ пакъ двѣтѣ мотики. Сиромашътъ сжщо взелъ своята. Копали пакъ цѣлъ денъ. Вечерята въ колибата намѣрили малко гостиница и не легнали на голата земя, ами се обтегнали на една розетка. Преди да заспятъ, пакъ се обади гласъ въ тъмнината:

— Дѣдо, днесъ умрѣха 300, а се родиха 301 човѣци — какъ ще прекаратъ своя животъ?

— Както азъ прекарахъ днесъ! — отговорилъ старецътъ и заспалъ.

На третия денъ пакъ копали, но вече вечеряли хубаво и лег-